

Predstavitev Slovenskega geološkega društva in letno poročilo za leto 2015

Matevž NOVAK

Geološki zavod Slovenije, Dimičeva ul. 14, SI-1000 Ljubljana, Slovenija;
e-mail: matevz.novak@geo-zs.si

Slovensko geološko društvo (SGD), s sedežem na Dimičevi ul. 14 v Ljubljani, je strokovno združenje slovenskih geologov. Kot nevladna in neprofitna organizacija prostovoljno združenih strokovnjakov in ljubiteljev geologije si je za temeljni cilj postavilo napredek znanosti in prakse na področju vseh vej geologije, kar je zapisano tudi v njegovem statutu. Društvo zato prireja javna predavanja, strokovne ekskurzije, razstave, znanstvene sestanke in delavnice, skrbi za popularizacijo geologije in za vključevanje geoloških ved v osnovnošolske in srednješolske učne programe, sodeluje pri prizadevanjih za varstvo okolja in pri izdelavi zakonskih aktov in normativov s področja geologije, sodeluje tudi z drugimi strokovnimi društvi v Sloveniji in tujini in je vključeno v več mednarodnih organizacij.

Na občnem zboru SGD, 9. oktobra 2014 v Ankaranu, so bili izvoljeni novi organi društva: predsednik Matevž Novak, podpredsednik Timotej Verbovšek, tajnica Nina Rman, blagajničarka Bernarda Bole, in člani izvršnega odbora Miloš Markič, Matija Križnar, Petra Žvab Rožič, Luka Gale in Nadja Zupan Hajna. Izvoljeni organi imajo 4 letni mandat, zato v letu 2015 ni bilo volitev. V okviru društva delujejo naslednje sekcije: *Sekcija za geokemijo* (predsednica Mateja Gosar), *Skupina za sedimentarno geologijo* (predsednik Adrijan Košir), *Sekcija za mineralogijo* (predsednik Miha Jeršek) in *Sekcija za geološko dediščino* (predsednica Martina Stupar). Razširjeni izvršni odbor sestavljajo predsedniki sekcij, nadzorni odbor (Špela Goričan, Miloš Bavec in Vladimir Vukadin) in častno razsodišče (Katica Drobne, Jernej Pavšič in Dragomir Skaberne).

V preteklih letih je društvo delovalo v skladu z določili društva in programom dela, ki je bil sprejet na IO društva v vsakem koledarskem letu. Večina zastavljenih aktivnosti in ciljev programa je bila v letu 2015 realizirana.

Strokovna predavanja

Ladislav Palinkaš (Univerza v Zagrebu), »Sv. Jakob Pb-Zn rudno ležišče, Mežica na Medvednici«, 24. februar 2015 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

Jure Žalohar, »Omega-Teorija; nova fizikalna teorija potresov«, 2. april 2015 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

Helmut Weissert (ETH Zürich), »*Pelagic sediments – archives for ocean and climate history*«, 21. april 2015 ob 18. uri v Ljubljani v Prešernovi dvorani SAZU, Novi trg 4. Predavanje je organizi-

rala Skupina za sedimentarno geologijo, ki deluje tudi kot sekcija SGD in je potekalo v okviru International Association of Sedimentologists (IAS) Lecture Tour 2014-2015.

Adrien Moulin (CEREGE, Aix en Provence), »*Active tectonics of the Alps-Dinarides junction: Quantitative morphology, fault kinematics and implications for the Adria microplate geodynamics*«, 20. maj 2015 ob 17:30. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

Dogodek v počastitev 200-letnice smrti naravoslovca Balthasarja Hacqueta s predavanjema Mihaela Brenčiča in Jožeta Čarja je bil izveden 29. oktobra ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

Strokovna posvetovanja, seminarji in okrogle mize

Seminar *Kako do zaposlitve* za študente geologije je bil na pobudo Luke Galeta izveden 23. januarja 2015 med 14. in 19. uro v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11. Seminar sta sestavljala dva dela. Prvi del je bil delavnica s sledečimi temami: Kaj me čaka po diplomi (vodila A. Kastelic), Življenje in agonije mladega raziskovalca (vodila L. Korat), Kako pripraviti življenjepis & Moj prvi intervju (vodil G. Mesarič iz Moja zaposlitev d.o.o.), Geolog kot samostojni podjetnik (vodil T. Verbič). Drugi del je bil okrogla miza, na kateri so sodelovali predstavniki inštitutov in podjetij, kjer zaposlujejo geologe (GeoZS, IRGO, ELEA), pedagoško osebje NTF in drugi poklicni geologi. Seminarja se je udeležilo 45 študentov.

Slovensko geološko društvo je bilo soorganizator 22. *posvetovanja slovenskih geologov*, ki je potekalo 30. novembra 2015 v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11. Na posvetovanju je bilo predstavljeno 48 predavanj in 16 posterjev. Slovensko geološko društvo je sodelovalo tudi z dvema posterjema s predstavivijo projektov KINDRA in INTRAW. Spletna stran posvetovanja je: <http://web.geo.ntf.uni-lj.si/22-posvet-geologov/Home>

Mednarodno delovanje SGD in članstvo v tujih in domačih zvezah

SGD je včlanjeno v tuje zveze: European Federation of Geologists (EFG), International Union for Quaternary Research (INQUA), European Association for the Conservation of the Geological Heritage (ProGeo), European Mineralogical Union (EMU) in International Mineral Association (IMA). Včlanjeni smo tudi v Slovensko inženirsko zvezo (SIZ).

Na poziv *European Federation of Geologists (EFG)* smo posredovali seznam nacionalnih ekspertov za 9 področij geologije. Podpisali smo dogovor o sodelovanju v dveh evropskih (Horizon 2020) projektih (INTRAW in KINDRA) kot pridruženi partner EFG, ki je vodilni partner. Odgovorni osebi SGD za izvedbo projektov sta Snježana Miletić za INTRAW – *International Co-operation on Raw materials* in Mihael Brenčič za KINDRA – *Knowledge Inventory for Hydrogeology Research*.

Marko Komac je maja 2015 postal prvi slovenski geolog, ki mu je bil uradno podeljen naziv Evrogeolog.

Konec leta 2015 smo prejeli povabilo EFG, da sodelujemo kot njihovi pridruženi partnerji še v dveh evropskih (Horizon 2020) projektih: UNEX-MIN – *An Autonomous Underwater Explorer for Flooded Mines* in CHPM 2030 – *Combined Heat, Power and Metal extraction from ultra-deep ore bodies*. Odločili smo se, da podpisemo dogovor o sodelovanju za oba projekta.

Sodelovali smo kot soorganizator 4. znanstvenega srečanja INQUA z naslovom »*Quaternary Geology in Croatia and Slovenia*«, ki je bilo v Zagrebu 25.–26. marca 2015. V okviru srečanja je bila 27. marca organizirana *ekskurzija v Ljubljansko kotlino*. Tema ekskurzije je bila kvartarna dinamika Ljubljanske kotline (aktivna tektonika, razvoj kotline, poledenitve in pobočni procesi). Ekskurzijo so vodili člani našega nacionalnega odbora v INQUA, Petra Jamšek Rupnik, Tomislav Popit, Miloš Bavec, Tina Peternel in Jernej Jež. Izdan je bil vodič za to ekskurzijo.

Drugi dogodki

V mesecu maju 2015 so vaščani vasi Dešen pri Kresnicah zaprosili Zavod RS za varstvo narave, Oddelek za geologijo NTF in SGD za pomoč pri predstavitvi zanimive geologije kamnoloma nad omenjeno vasjo in za donacijo za postavitev informativne table. SGD je obema prošnjama ustreglo in maja 2016 bo v Dešnu postavljena *interpretacijska točka*.

SGD je 12. junija 2015 sodelovalo na dogodku *BioBlitz – 24 ur z reko Muro* v organizaciji Zavoda RS za varstvo narave, Območne enote Maribor. Na dogodku smo se predstavili na stojnici skupaj z Geološkim zavodom Slovenije in Oddelkom za geologijo NTF. Na stojnici smo predstavili značilne geološke primerke in model vodonosnika, kot jih najdemo na območju SV Slovenije, omogočili izdelavo in barvanje modelčkov fosilov, izdelavo peščenih slik z geološko vsebino in predstavljali poljudne in strokovne publikacije omenjenih institucij.

Rmanova in Novak sta na BioBlitzu izvedla še *Geološko delavnico o kamninah, mineralih in fosilih* za učence prve in druge triade, ter vodeni

sprehod z naslovom *Kakšna voda se skriva v Veržetu?* za učence druge in tretje triade OŠ in SŠ. Obeh aktivnosti se je skupaj udeležilo 46 otrok.

Vsakoletna *delovna akcija čiščenja zarasti geološkega profila* v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave (ZRSVN), ki je bila predvidena v kamnolomu Lastivnica (Anhovo) v soboto, 7. novembra, je zaradi neizvedenih pripravljalnih del v kamnolomu (sečnja večjih dreves) odpadla in je prestavljena na leto 2016.

V letu 2016 so načrtovane in delno že izvedene naslednje dejavnosti društva:

Strokovna predavanja

Predavanje Sarah Halvorson (Oddelek za geografijo Univ. v Montani, ZDA) z naslovom »*Large-Scale Environmental Transformations in Western Montana: From Glacial Lake Missoula to 21st Century Restoration Science*« je bilo že izvedeno 10. marca 2016 ob 17. uri v Ljubljani v dvorani Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Gosposka 16. Predavanje je bilo izvedeno v soorganizaciji z Geomorfološkim društvom Slovenije.

Predavanje Micheleja Morsillija (Univ. v Ferrari) z naslovom »*Internal waves: their impact on sedimentary systems and benthic communities*« je bilo izvedeno 22. marca 2016 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

Predavanje Mihaela Brenčiča (NTF, GeoZS) z naslovom *Popotovanje po moskovskih geoloških muzejih* je bilo 7. aprila 2016 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz. Predavanje je bilo izvedeno v soorganizaciji s Prirodoslovnim društvom Slovenije.

Predavanje Mihaela Brenčiča (NTF, GeoZS) z naslovom *Ob dvestoletnici rojstva prvega šolanega slovenskega geologa Marka Vincenca Lipolda* bo izvedeno v jeseni 2016.

Predavanje Mirijam Vrabec z naslovom *Sveže novice s pohorske golice* o rezultatih geoloških raziskav v zadnjih 6 letih na območju Pohorja je predvideno v oktobru 2016.

Strokovne ekskurzije

SGD bo sodelovalo pri organizaciji terenske delavnice »*27th European Dendroecological Fieldweek*«, ki bo septembra potekala med 12. in 18. septembrom 2016 v Kranjski gori in dolini Tamar. Delavnico organizira Švicarski gozdarski inštitut (WSL) v sodelovanju z Naravoslovnotehniško fakulteto UL in Gozdarskim inštitutom Slovenije.

V oktobru 2016 je predvidena *strokovna ekskurzija na Pohorje* pod vodstvom Mirijam Vrabec. Tema ekskurzije bo predstavitev novih dognanj o sestavi magmatskih in metamorfnih kamnin Pohorja.

Za pozno jesen je načrtovana ekskurzija v Devin na ogled razstave o hadrozavru Antoniju in na predavanje in ogled nihala (sinhrotrona) v Briški jami. Ekskurzija bo izvedena v soorganizaciji z Društvom študentov geologije.

Drugi dogodki

Jeseni ali pozimi 2016 nameravamo izvesti delavnico *Rišem in fotografiram geološko* za študente, zbiralce in raziskovalce. Delavnico o fotografiranju v studiu in tehnikah risanja bo vodil Matija Križnar s sodelovanjem z Društvom prijateljev mineralov in fosilov Slovenije (Rok Gašparič) in Društvom študentov geologije.

Slovensko geološko društvo bo tudi v letu 2016, 10. in 11. junija, sodelovalo na dogodku *BioBlitz – 24 ur z reko Muro* v Veržeu v organizaciji Zavoda RS za varstvo narave, Območne enote Maribor. Izvedeni bosta geološka in hidrogeološka delavnica in predstavitev na stojnici skupaj z Geološkim zavodom Slovenije in Oddelkom za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete.

Sporočilo članom Slovenskega geološkega društva

Ker jedro društva tvorijo njegovi člani, pozivam vse k večji aktivnosti, izvedbi predavanj in ekskurzij ter seveda k spodbujanju debat in reševanju odprtih problemov slovenske geologije.

Redni član društva lahko postane vsak, ki se poklicno ali kako drugače ukvarja z vsaj eno od vej geološke vede in s svojim raziskovalnim, strokovnim, pedagoškim ali ljubiteljskim delom prispeva k razvoju vede in z njo povezanih strok. Častni član lahko postane posameznik, ki je pomembno prispeval k razvoju geološke vede v Sloveniji in v mednarodnem prostoru. Častni člani ne plačujejo članarine. Pridruženi člani so fizične osebe, ki se ljubiteljsko ukvarjajo z zbiranjem mineralov in fosilov ali se drugače zanimajo za geologijo. Podporni člani so fizične in pravne osebe, ki finančno podpirajo delovanje društva, lahko sodelujejo na sejah skupščine, vendar nimajo pravice odločanja. Za včlanitev v društvo je treba predložiti pisno pristopnico (dostopna na spletni strani www.geoloskodrustvo.si), s katero se posameznik zaveže, da bo deloval v skladu s statutom in plačeval članarino.